

de Lærere, der lønnes vel, ogsaa ville være i Stand til i ganske anderledes Grad at gøre Fyldest i Skolen. Naar man altsaa ser lidt paa dette Forhold, saa maa man indrømme, at idet man skrider til at give Lærerne forhøjede Lønninger, foretager man i Virkeligheden ogsaa et Skridt i Retning af at forbedre Undervisningen i vor Folkeskole. Det ligger i Sagens Natur, at nu, da Lærernes Løn er, om just ikke rigelig, saa dog i alt Fald bedre, end den har været under de gamle Former, medens vi arbejdede udelukkende under Skoleloven af 1814, vil der derved for det første bevirkes, at unge Mænd og Kvinder, som have Lyst til Skolegerning, nu ikke ville betænke sig paa, naar de have den fornødne Alder, at søge Optagelse paa et Seminarium, for at uddanne sig til Lærergerningen. De holdes nu ikke tilbage derfra af Hensyn til, at den Løn, som bydes dem i Skolen, er saa ringe, at de ikke kunne være tjente med at vælge denne Levevej. Tidligere var Forholdet det, at naar unge Mænd eller Kvinder, som havde Lyst til Skolegerning, skulde til at vælge en Levevej, saa ræsonnerede de som saa: Gaa vi Skolevejen, saa ville de økonomiske Kaar være og hele Livet igennem vedblive at være ringere end de Kaar, som vi have Udsigt til at naa, naar vi gaa andre Veje. Og saa have de valgt disse andre Veje og ere ikke komne til Skolen. Paa denne Maade har Skolen mistet et ikke ubetydeligt Antal dygtige Lærere og Lærerinder. Det er i denne Retning, at jeg mener, at Skoleloven ved sine forhøjede Lønninger har bevirket, at nu kan man gøre Regning paa, at de unge, som have Lyst til denne Gerning og egne sig for denne Gerning — og disse to Ting, Lyst og Evne, Skikkethed til denne Gerning høre i Reglen sammen — søge Seminariet, søge Folkeskolen. Og det gælder ogsaa her, at for Folkeskolen er det bedste ikke for godt. Endelig vil Undervisningen ogsaa tjene derved. Det er jo ikke blot en Oplysningsgerning, som skal foregaa i Folkeskolen, det er en pædagogisk Gerning i Ordets videre Omfang. Undervisningen i Folkeskolen skal ikke bare tage Sigte paa at meddele Kundskab, udvikle de Evner, der høre ind under Erkendelsen o. s. v., men Undervisningen maa ogsaa tage Sigte paa at uddanne Barnets Følelsesliv og Villiesliv. Med andre Ord, det er i væsentlig Grad Lærernes Personlighed, hvorpaa det kommer til at bero, om i det hele taget Ger-

ningen i Folkeskolen skal komme til at bære Frugt, saaledes som man kan ønske og forlange det. Naar vi bygge Skoler nu om Stunder, stille vi gerne det Krav, at der skal være stor Afstand mellem Loft og Gulv, vidt mellem Væggene, store brede Vinduer, god Ventilation, frisk Luft og rigeligt Lys. Men man forlanger ikke blot i Ordets ydre Forstand, men ogsaa i aandelig Henseende, at der skal være ren Luft, en ren Luft skal gennemstrømme Undervisningen, og der skal være virkeligt Lys i Undervisningen, for at den kan gøre rigtig Gavn. Vi skulle i det hele i særlig Grad drage Omsorg for, at der er ren Luft og Lys i vore Skoler. Og det er Læreren, som dette hviler paa. Han maa først og fremmest være af et lyst Sind, have Kærlighed til sin Gerning og forstaa at omgaaes Børnene og tale jevnt og ligefremt med dem, baade i og uden for Timerne. Han maa forstaa at tage sig af dem paa en saadan Maade, at de faa Fornemmelsen af, at han holder af dem og ogsaa er i Stand til at føre dem fremad baade i Kundskab og i andre Henseender. Men naar man saaledes i Børneskolen fornemmelig kræver Folk med et lyst Sind, Folk, som se lyst paa Menneskene og nogenlunde lyst paa Livet i Almindelighed, saa komme vi straks til det Resultat, at en Mand, som sidder med Næringssorger, vil være grumme daarlig skikkethed til at være Leder af en Børneskole. Jeg mener altsaa her ved disse Bemærkninger at have fremdraget noget af det, som kan vidne om, at de forhøjede Lønninger, som vi ved Skoleloven have tilstaaet Lærerne, absolut ogsaa tage Sigte paa en Forbedring af det Undervisningsværk eller Uddannelsesværk i det hele taget, som skal foregaa i vor Folkeskole. Naar man ser det paa denne Maade, saa vil man ikke se med saa megen Misnøje paa de Omkostninger, som de rigeligere Lønninger medføre, og man vil sige sig selv, at dette er ganske i sin Orden. Det kan ikke godt være anderledes. Af ledende Principper i Skoleloven skal jeg endnu bare nævne en Ting. Af Bestemmelserne i denne Lov er der to Hovedklasser. Den ene Klasse indeholder Paabud, og er altsaa Bestemmelser, som allerede ere gennemførte. Den anden indeholder ikke Paabud, men kun Henstillinger til Befolkningen. Det er paa en Maade ligesom aabne Døre ud mod Fremskridtet for Folkeskolens Vedkommende, og det beror kun paa Befolkningen, om den vil